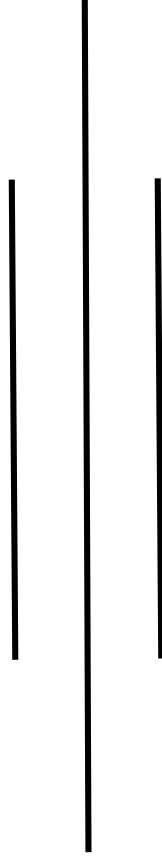

विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
कार्यविधि, २०७६

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. ५
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय
बुटवल, नेपाल

विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६

प्रत्येक वर्ष प्रकृतिजन्य तथा मानवजन्य विपद्को कारण निजी तथा सार्वजनिक सम्पत्तिमा भएको क्षतिबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको निजी आवास तथा अन्य सार्वजनिक निर्माणको क्षेत्रमा पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने सन्दर्भमा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन हुने विभिन्न क्रियाकलापहरू तथा नेपाल सरकारबाट विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकासका लागि प्राप्त अनुदानलाई मितव्ययी, पारदर्शी, वैज्ञानिक तरिका अवलम्बन गरी एकरूपता कायम गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

प्रदेश नं. ५, प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम प्रदेश सरकारले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६" रहनेछ ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
 - (क) "आवास इकाई" भन्नाले प्रदेश सरकार मातहतका डिभिजन कार्यालयहरूबाट स्वीकृत मापदण्ड, नक्सा एवम् डिजाइन अनुसारको प्रविधि अवलम्बन गरी निर्माण गरिएका घरलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (ख) "क्लस्टर" भन्नाले समूहगत बसोबास गर्ने क्षेत्रलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (ग) "निजी आवास" भन्नाले व्यक्तिको नाममा प्रयोग हुने वा उपयोग गरिरहेको घर, गोठ, टहरा, शौचालयलाई सम्झनुपर्छ ।
 - (घ) "प्लीन्थ (डि.पि.सी.)" भन्नाले जगको काम सम्पन्न भएपछि ढोकाको तल्लो भागमा दिइने बन्धन (टाई बिम) सम्मको निर्माण कार्यलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (ङ) "प्रभावित क्षेत्र" भन्नाले विपद्को कारणबाट निजी तथा सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रमा क्षति भएको क्षेत्रलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (च) "लाभग्राही" भन्नाले दफा ४ बमोजिम पहिचान भएका लाभग्राही घरधनीलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (छ) "विपद्" भन्नाले मानवजन्य वा प्रकृतिजन्य क्रियाकलापबाट सिर्जना भई मानिसको जनजीवनमा प्रभाव पार्ने तथा निजी वा सार्वजनिक संरचनामा पर्ने क्षतिलाई सम्झनु पर्छ । यस शब्दले बाढी, पहिरो, हिमपात, चट्याङ्ग, आँधी, हुरीबतास, आगलागी, असिना, भूकम्प लगायतबाट आकस्मिक रूपमा सिर्जना हुने विपद्लाई समेत बुझाउँछ ।
 - (ज) "विपद् व्यवस्थापन समिति" भन्नाले स्थानीयस्तर, जिल्लास्तर र प्रदेशस्तरमा गठन भएको विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ ।
 - (झ) "शहरी विकास तथा भवन कार्यालय" भन्नाले प्रदेश सरकार अन्तर्गतको सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।

- (ज) "सार्वजनिक निर्माण क्षेत्र" भन्नाले समुदायले उपयोग गर्ने सरकारी, अर्धसरकारी वा निजी क्षेत्रबाट निर्माण भएका सार्वजनिक संरचनाहरू जस्तै- खानेपानी, विद्यालय, सिंचाइ, सडक, ढल, विद्युत, सामुदायिक भवनहरू आदिलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ट) "स्थानीय तह" भन्नाले नगरपालिका/गाउँपालिका/जिल्ला समन्वय समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

लाभग्राहीको पहिचान र कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थल

३. **लाभग्राहीले निवेदन दिनुपर्ने:** (१) विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष लाभग्राही पहिचानको लागि निवेदन दिनुपर्नेछ ।
४. **लाभग्राहीको पहिचान:** (१) लाभग्राहीको पहिचान देहायका प्रमाणका आधारमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गर्नेछः
- (क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि,
(ख) विगतदेखि प्रभावित क्षेत्रमा स्थायी बसोबास गर्दै आइरहेको प्रमाण,
(ग) जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वा घर जग्गाको मालपोत वा शुल्क बुझाएको रसिद
(घ) प्रभावित क्षेत्रमा बसोबास गरिआएको भन्ने स्थानीय तहको सिफारिस,
(ङ) बिजुली, धारा वा अन्य सुविधा शुल्क बुझाएको रसिद,
(च) विपद्बाट क्षति भएको भनी सम्बन्धित स्थानीयतहले गरेको सिफारिस पत्र,
- (२) उपरोक्त अनुसार लाभग्राहीको पहिचानको लागि व्यवस्था भएको दफा ४(१) को खण्ड (ग),(घ) र (ङ) मध्ये कुनै एक मात्र आधारमा लाभग्राहीको पहिचान गर्न सकिनेछ ।
५. **जग्गा व्यवस्थापन:** (१) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ति तथा सार्वजनिक निर्माणको हकमा आवश्यक पर्ने जग्गा व्यवस्थापन गर्ने दायित्व लाभग्राही वा सम्बन्धित स्थानीय तहको हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको जग्गा छनौट गर्दा कम जोखिमयुक्त स्थलको पहिचान गरी छनौट गर्नुपर्नेछ ।
६. **जग्गा व्यवस्थापन समिति:** (१) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा जग्गा व्यवस्थापन गर्ने कार्यका लागि स्थानीय तहले देहायको समिति गठन गरी व्यवस्थापन गर्न सक्नेछः
- (क) सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख वा अध्यक्ष -अध्यक्ष
(ख) सम्बन्धित स्थानीय तहको उपप्रमुख वा उपाध्यक्ष -सदस्य
(ग) सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्ष -सदस्य
(घ) गाउँ कार्यपालिकाले मनोनित गरेका स्थानीय विपद् प्रभावित लाभग्राही मध्येबाट एक जना महिला सहित बढीमा दुई जना-सदस्य
(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य सचिव
- (२) जग्गा व्यवस्थापन समितिले आवश्यक ठानेमा विज्ञहरूलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) जग्गा व्यवस्थापन गर्दा समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै तयार गर्न सक्नेछ तर कार्यविधि तयार गर्दा निजी आवास पुनर्निर्माणको हकमा कम्तिमा प्रति लाभग्राही तीन आना पहाडमा र तराईमा आठ धुर भन्दा कमी हुने गरी जग्गा व्यवस्थापन गर्न पाइनेछैन ।

(४) जग्गा खरिद वा व्यवस्थापन गर्दा प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारको अनुदानमा कट्टा हुने वा व्यय भार पर्ने गरी जग्गा खरिद गर्न पाइने छैन ।

(५) जग्गा व्यवस्थापन समितिले आर्थिक वर्षको शुरुदेखि छ महिना भित्र जग्गाको व्यवस्थापन गरी लाभग्राहीलाई हस्तान्तरण तथा लाभग्राही छनौटको लागि विपद् व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गरिसक्नुपर्नेछ ।

(६) स्थानीय सरकारले व्यवस्थापन गरेको जग्गा लाभग्राहीले कम्तिमा पाँच वर्षसम्म बिक्री गर्न नपाउने सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।

(७) समितिले जग्गा व्यवस्थापन गर्दा सुरक्षित क्षेत्रमा जग्गाको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

(८) निजी आवास निर्माण गर्दा एकीकृत बस्तिको ढाँचामा क्लस्टरमा बसोबास गर्न सक्ने गरी जग्गाको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

७. **स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको जिम्मेवारी:** (१) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको जिम्मेवारी देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) विपद्बाट भएको क्षतिको लगत संकलन गर्ने,
- (ख) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आगामी दिनमा सञ्चालन गर्नुपर्ने आकस्मिक तथा दीर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्ने,
- (ग) योजना कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहमा सिफारिस गर्ने,
- (घ) सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रमा भएको क्षतिको लगत संकलन र मूल्याङ्कनका लागि सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने,
- (ङ) एकीकृत बस्ति, निजी आवास तथा अन्य सरकारी संरचना पुनर्निर्माणका लागि जग्गा व्यवस्थापन समितिले गरेको सिफारिसका आधारमा लाभग्राही छनौट गरी सम्बन्धित कार्यालयमा कार्यान्वयन गर्ने र आर्थिक वर्ष शुरु भएको छ महिना भित्र कार्यान्वयनका लागि लेखी पठाउने,

८. **नक्सा र डिजाईन:** (१) सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले प्रदेश लगायतका सार्वजनिक निकायहरूको समन्वय र प्राविधिक सहयोगमा भूकम्प लगायतका विपद्लाई प्रतिरोध गर्ने प्रविधि सहितका नमूना आवास डिजाईनहरू गर्न सक्नेछ वा प्रदेश सरकारद्वारा कार्यान्वयनमा ल्याइएका जनता आवासको नक्सा डिजाईन अनुसारको आवास इकाई तयार गरी लाभग्राहीलाई नक्सा डिजाईन छनौट गराउनु पर्नेछ ।

(२) यसरी डिजाईन गरिएका नक्सा मध्ये लाभग्राहीले कुनै एक डिजाईन छान्न सक्नेछ । तर लाभग्राहीले अनुदानबाट प्राप्त रकमभन्दा बढी लागतको आवास निर्माण गर्न चाहेमा आफ्नै खर्चमा छुट्टै नक्सा तयारी गरी सम्बन्धित स्थानीय तहबाट तोकिएको समयभित्र नक्सा पास गराउनुपर्नेछ ।

(३) लाभग्राहीले उपदफा (२) बमोजिमको डिजाईन छनौट गरेपश्चात अनिवार्य रूपमा भूकम्प प्रतिरोधात्मक प्रविधि अपनाई निजी आवास निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

९. लगत इस्टिमेट: (१) दफा ८ को उपदफा (२) बमोजिम नक्साको डिजाईन छनौट भएपछि सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले उक्त आवासको लागि लगत इस्टिमेट तयार गरी लाभग्राहीसँग सम्झौता गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउनेछ ।

१०. अनुदान सम्झौता तथा वित्तीय प्रबन्ध: (१) अनुसूची-२ बमोजिमको शर्तसहितको अनुदान सम्झौता पत्रको आधारमा सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले देहायबमोजिमको प्रक्रिया पुरा भएपछि लाभग्राहीलाई अनुदान रकम वितरण गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वितरण हुने अनुदान रकम तीन लाख पचास हजार भन्दा बढी हुने छैन । त्यस्तो अनुदान रकमबाट निर्धारित कार्य नभएको अवस्थामा बाहेक कुनै रकम कटौती हुने छैन ।

(३) प्राप्त भएको एकमुष्ट अनुदानको रकमबाट प्रचलित कानून बमोजिम प्रशासनिक खर्चको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको प्रशासनिक खर्चको रकमबाट परामर्श शिर्षकमा रकम विनियोजन गरी कार्यालयले एक प्रभावित क्षेत्रमा कम्तिमा एक ईन्जिनियर, एक असिस्टेन्ट सब-ईन्जिनियर र एक जना कार्यालय सहयोगीको पारिश्रमिकमा खर्च गर्न सक्नेछ ।

(५) मन्त्रालयले सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयमार्फत आवश्यकता अनुसारको अनुदानको रकम विनियोजन गरी निकासो गर्नेछ ।

(६) सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले लाभग्राहीको नाममा खाता खोली सम्बन्धित लाभग्राहीको बैंक खातामा अनुदान रकम उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(७) आवास निर्माण/पुनःनिर्माण कार्य सम्बन्धित लाभग्राही स्वयंले नै गर्नुपर्नेछ ।

(८) लाभग्राहीलाई अनुदान उपलब्ध गराउँदा निम्नानुसार रकम उपलब्ध गराईनेछ;

(क) काम शुरु गर्नका लागि अनुदान रकमको पन्ध्र प्रतिशत बराबरको रकम पेशकी स्वरूप उपलब्ध गराउँने ।

(ख) प्रथम किस्ताबापत प्लीन्थ (डि.पि.सी.) सम्मको काम भएपछि पेशकी समेत तीस प्रतिशतले हुने रकम भुक्तानी गर्ने ।

(ग) दोश्रो किस्ता बापत छाना छाउने काम गरिसकेपछि बढीमा पचास प्रतिशत रकम भुक्तानी गर्ने ।

(घ) अन्तिम किस्ता बापत शौचालयसहित सम्झौता बमोजिमको सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गरेपछि बाँकी बीस प्रतिशत रकम भुक्तानी गर्ने ।

(९) सम्झौता तथा खर्च सम्बन्धी फाँटबारी राख्ने तथा लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयको हुनेछ ।

११. लागत सहभागितामा योगदान र व्यवस्थापन: (१) लाभग्राहीले कूल अनुदानको दश प्रतिशत लागत सहभागिता बापत व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको लागत सहभागिता, श्रमदान, नगद वा निर्माण सामग्री जुनसुकै पनि हुन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) मा उल्लेखित लागत सहभागिताबापत लाभग्राहीले कम्तिमा सुलभ शौचालयस्तरको एउटा शौचालय अनिवार्य निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको शौचालय निर्माणका लागि शहरी विकास तथा भवन कार्यालयबाट प्राविधिक सहयोग उपलब्ध हुनेछ ।

(५) असहाय, वृद्ध, एकल महिला, अनाथ बालबालिका, अपाङ्गता भएका लाभग्राहीले व्यहोर्नुपर्ने लागत सहभागिता रकममा छुटका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहले प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिमा सिफारिस गर्नेछ ।

१२. निर्माण सामग्री उपलब्ध गराउने: (१) आवास इकाई निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने जस्तापाता, ढुङ्गा, काठ, सिमेन्ट, हुक लगायतका निर्माण सामग्रीहरू लाभग्राहीले आफैले खरिद गर्न सक्नेछन् ।

(२) संयुक्तरूपमा निर्माण सामग्री खरिद गर्दा सुलभ हुने अवस्था देखिएमा लाभग्राहीको आमभेलाबाट निर्माण सामग्री खरिद समिति बनाई संयुक्त रूपमा निर्माण सामग्री खरिद गरी आपूर्ति गर्न पनि सक्नेछन् ।

(३) यसरी निर्माण सामग्री खरिद समिति निर्माण गर्दा सबै लाभग्राहीको प्रतिनिधित्व हुने गरी समिति गठन गर्न सक्ने र खरिद गर्दा अपनाइएको विधि, प्रक्रिया, खर्च रकमको फरफारक सबै लाभग्राहीको आमभेलाबाट पारित गराई अनुमोदन अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ ।

(४) आवास इकाई निर्माण गर्दा अनुदान रकमभन्दा बढी खर्च हुने भएमा सो रकम सम्बन्धित लाभग्राहीले व्यहोर्नु पर्नेछ । सोको सोधभर्ना गर्नका लागि सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालयमा दावी गर्न पाइने छैन ।

१३. निर्माण सम्पन्न भएको मानिने: (१) लाभग्राही र कार्यालयबीच भएको सम्झौता बमोजिमको शौचालय सहितको आवास इकाई निर्माण भएपछि मात्र आवास निर्माण कार्य सम्पन्न भएको मानिनेछ ।

परिच्छेद-३

सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रको निर्माण/पुनर्निर्माण कार्यको व्यवस्थापन

१४. सम्बन्धित कार्यालयबाट निर्माण गरिने: (१) विपद्बाट क्षति भएका सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रको निर्माण/पुनर्निर्माण कार्यको व्यवस्थापन सम्बन्धित कार्यालय मार्फत हुनेछ ।

(२) सम्बन्धित कार्यालयले विपद्बाट सार्वजनिक निर्माण क्षेत्रमा भएको क्षतिको तथ्याङ्क संकलन गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम संकलन भएको तथ्याङ्क र प्राप्त बजेटको आधारमा योजना निर्माण/पुनर्निर्माण कार्यको प्राथमिकिकरण गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राथमिकिकरण गर्दा विपद्बाट क्षति भएका योजनाहरू तत्काल सञ्चालन गरी जनजीवनलाई सामान्य बनाउने किसिमका योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम बाहेक विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल गर्नुपर्ने र दीर्घकालिन रूपमा गर्नुपर्ने कार्यको कार्ययोजना समेत निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

(६) विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुलाई एकीकृत बस्तिमा पूर्वाधार विकास निर्माण गर्दा भविष्यमा हुनसक्ने विपद् जोखिम न्यूनिकरण हुने गरी संरचना निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

स्पष्टिकरण: यस दफा प्रयोजनको लागि-सम्बन्धित कार्यालय भन्नाले खानेपानीको हकमा खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, सिंचाइको हकमा जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, निजी आवास तथा सार्वजनिक भवन, विद्यालय, ढल तथा क्लस्टर भित्रको सडकको हकमा शहरी विकास तथा भवन कार्यालय र निर्माण/पुनर्निर्माण स्थल पहुँच सडकको हकमा सडक पूर्वाधार विकास कार्यालयलाई बुझाउँछ ।

परिच्छेद-४

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१५. प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समिति:

(१) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ति तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको समन्वय र व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रदेश स्तरमा एक प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समिति रहनेछ । जसको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	-सदस्य
(ग) सदस्य, प्रदेश योजना आयोग	-सदस्य
(घ) सचिव, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	-सदस्य
(ङ) सचिव, सामाजिक विकास मन्त्रालय	-सदस्य
(च) सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	-सदस्य
(छ) सचिव, उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	-सदस्य
(ज) सचिव, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	-सदस्य
(झ) सचिव, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	-सदस्य
(ञ) महाशाखा प्रमुख, भवन, आवास तथा शहरी विकास महाशाखा, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	-सदस्य सचिव

१६. प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिको काम, कर्तव्य अधिकार:

- (१) कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी आवश्यक नीति, योजना निर्माण र बजेट तर्जुमा गर्ने,
- (२) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायहरुलाई आवश्यक निर्देशन तथा अनुगमन गर्ने,
- (३) कार्यक्रम कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित निकायहरुबीच समन्वय गर्ने,
- (४) असहाय, वृद्ध, एकल महिला, अनाथ बालबालिका, अपाङ्गता भएका लाभग्राहीले व्यहोर्नुपर्ने लागत सहभागिता रकममा छुटका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिसका आधारमा लागत सहभागिता रकममा छुट दिने,

- (५) कार्यक्रम लागु भएको स्थानमा आवश्यक पर्ने पूर्वाधार विकासको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने ।
- (६) आवश्यकता अनुसार अनुगमन उपसमिति गठन गरी कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने, गराउने,
- (७) दुई वा दुई भन्दा बढी जिल्लामा विपद्बाट क्षति भई संयुक्त एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्दा सम्बन्धित जिल्ला तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (८) कार्यक्रम तथा कार्यविधि कार्यान्वयनका क्रममा आईपर्ने बाधा अड्काउ फुकाउने ।

१७. **बैठक सम्बन्धी कार्यविधि:** (१) प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धि कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।
(२) प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिले बैठकमा विज्ञ तथा विपद् क्षेत्रमा काम गर्ने संघ/संस्थालाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।
१८. **जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको भूमिका:** (१) दुई वा दुई भन्दा बढी स्थानीय तहहरूमा विपद्बाट क्षति भई संयुक्त एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्दा सम्बन्धित स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।
१९. **अन्य सार्वजनिक निर्माण सम्बन्धमा:** निजी आवास बाहेक अन्य सार्वजनिक निर्माण गर्नुपर्दा सम्बन्धित कार्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, तथा सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली, २०७६ बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

२०. **निर्माण कार्य गर्दा दक्ष कामदारबाट गराउनुपर्ने:** (१) सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायबाट भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण गर्दा दक्ष कामदारबाट निर्माण कार्य गराउनु पर्नेछ।
२१. **निर्देशन पालना गर्नुपर्ने:** (१) प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिले कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा दिएको निर्देशन सम्बन्धित निकायले पालना गर्नुपर्नेछ ।
२२. **विवादको समाधान:** (१) कार्यक्रम कार्यान्वयन गराउने निकाय, जग्गा व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति वा लाभग्राहीहरूबीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा प्रदेशस्तरीय विपद् प्रभावित एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम समन्वय समितिबाट भएको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
२३. **कारबाही हुने:** (१) निजी आवास निर्माणबाट लाभान्वित हुने उद्देश्यले कुनै व्यक्तिले पेश गरेको विवरण झुठ्ठा ठहर हुन आएमा त्यस्ता व्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

२४. अन्य निकायले सहयोग गर्दा स्वीकृति लिनुपर्ने: (१) पूर्वाधार तथा निर्माणको कार्य गर्ने संघ/संस्थाहरूले प्रभावित क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहेमा प्रदेश सरकारको स्वीकृति लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।
२५. सुविधा नपाउने: यस कार्यविधि बमोजिम आवास इकाई प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले प्रदेश सरकारको अन्य कार्यक्रमबाट आवास सुविधा पाउने छैन ।
२६. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: (१) यस कार्यविधिमा लेखिएको विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएको विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-१
दफा (३) को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित
विपद् प्रभावितले लाभग्राही पहिचानका लागि पेश गर्नुपर्ने निवेदनको ढाँचा

श्रीमान् अध्यक्षज्यू,
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,
..... ।

विषय :- लाभग्राही पहिचानको सूचिमा सूचिकृत गरी पाउँ ।

उपरोक्त विषयमा म जिल्ला, न.पा./गा.पा., वडा नं., टोल/गाँउ को स्थायी बासिन्दा हुँ । मिति मा भएको (विपद्) बाट मेरो निजी आवास/गोठ/टहरा नष्ट भई आवास विहिन भएको छु । यस बाहेक मेरो नेपाल राज्य भर घरबास छैन । अतः मलाई लाभग्राही पहिचानको सूचिमा सूचिकृत गरी पाउन देहाय बमोजिमका कागजात संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले मेरो निजी आवास निर्माण/पूनर्निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधी तथा विपद्बाट जोगिने गरी प्रदान गरिएको नक्सा, डिजाईन बमोजिम आवास निर्माण/पूनर्निर्माण गर्न मञ्जुरी छ । साथै लाभग्राहीको रूपमा छनौट भएपछि नियमानुसार मैले व्यहोर्नुपर्ने लागत सहभागितामा सहभागी हुनेछु । मैले पेश गरेका विवरण ठिक साँचो हो, झुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सँहुला, बुझाउँला ।

निवेदनसाथ संलग्न कागजातहरूः(पेश भएका कागजातमा √ चिन्ह लगाउने)

- (क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपी
 - (ख) विगतदेखि प्रभावित क्षेत्रमा स्थायी बसोबास गर्दै आइरहेको अन्य प्रमाण,
 - (ग) जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वा घर जग्गाको मालपोत वा शुल्क बुझाएको रसिद
 - (घ) प्रभावित क्षेत्रमा बसोबास गरिआएको भन्ने स्थानीय तहको सिफारिस,
 - (ङ) बिजुली, धारा वा अन्य सुविधा शुल्क बुझाएको रसिद,
 - (च) विपद्बाट क्षति भएको भनी सम्बन्धित स्थानीयतहले गरेको सिफारिस पत्र,
- नोटः निवेदन साथ कागजातहरू संलग्न गर्दा खण्ड क, ख र च अनिवार्य पेश गर्नुपर्ने र खण्ड ग, घ, ङ मध्ये कुनै एक भएपनि पुग्ने छ ।

निवेदककोः

पूरा नाम, थरः
दस्तखतः
ठेगानाः
बाबूको नाम, थरः
बाजेको नाम, थरः
मोबाइल नं.:

अनुसूची-२

दफा (३) को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

विपद् प्रभावित लाभग्राहीको आवास भवन पुनर्निर्माणका लागि अनुदान सम्झौता पत्र

लाभग्राहीको क्रम संख्या:

सम्झौताको क्रम संख्या:

विपद्को किसिम:

हालसालै
खिचिएको दुवै
कान देखिने गरी
लाभग्राहीको
फोटो

लिखितम् शहरी विकास तथा भवन कार्यालय,..... आगे (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) मिति को विपद्बाट प्रभावित भई निजी आवास नष्ट भएको र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट लाभग्राहीको सूचिमा सूचिकृत भई निजी आवास निर्माण/पुनर्निर्माण गर्नका लागि जिल्ला न.पा./गा.पा., वडा नं., गाँउ/टोल बस्ने श्री को नाती/नातीनी, श्री को छोरा/बुहारी, वर्ष को ना.प्र.नं.को श्री (मोबाईल नं.) बसाईसराई भए बसाईसराई प्र.प.नं. (यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) बीच देहायबमोजिमका शर्तहरूको अधिनमा रही प्रदेश सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम आवास निर्माण/पुनर्निर्माण गराउन मिति साल महिना गतेका दिन यो अनुदान सम्झौता-पत्रमा सही छाप दस्तखत गरी एक/एक प्रति लियो/दियो ।

पहिलो पक्ष (शहरी विकास तथा भवन कार्यालय) ले मञ्जुर गरेका शर्तहरू

- (१) दोश्रो पक्षबाट उल्लेखित शर्तहरू पुरा भएको अवस्थामा कार्यविधिमा तोकिए अनुसारको निजी आवास निर्माण/पुनर्निर्माण अनुदान प्रथम पक्षबाट बैंक मार्फत उपलब्ध गराइनेछ ।
दोश्रो पक्ष लाभग्राहीले मञ्जुर गरेका शर्तहरू:
- (१) मेरो घर साल महिना गतेको (विपद्जन्य) बाट क्षतिग्रस्त भएको ठिक साँचो हो ।
- (२) मेरो अर्को बसोबास योग्य घर छैन । मैले एउटा घर पुनर्निर्माण गर्नको लागि मात्र अनुदान माग गरेको छु ।
- (३) मैले अरु निकाय वा संघसंस्थाबाट घर पुनर्निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गरेको छैन र गर्ने पनि छैन ।
- (४) म/मेरो परिवारका लागि घर पुनर्निर्माण गर्नका निम्ति मेरो/मेरो परिवारको नाममा उपयुक्त र पर्याप्त घडेरी जग्गा छ ।
- (५) मैले पुनर्निर्माण गर्ने घर विपद् प्रभावित क्षेत्रमा एकीकृत बस्ती तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६ बमोजिम सम्झौता पत्रमा उल्लेखित शर्त, मापदण्ड, प्रविधि र गुणस्तर अनुरूप बनाउनेछु ।
- (६) निर्माण सामग्रीको खरिद गर्ने तथा तालिम प्राप्त डकर्मी, सिकर्मी, प्लम्बर, इलेक्ट्रिसियन तथा अन्य निर्माण कार्य गर्ने कर्मचारी तथा श्रमिक जुटाउने एवं काममा लगाउने जिम्मेवारी मेरो हुनेछ ।

- (७) मैले प्राप्त गर्ने आवास पूनर्निर्माण अनुदान रकम घर पूनर्निर्माणका लागि मात्र खर्च गर्नेछु ।
- (८) मेरो घर पूनर्निर्माणका निम्ति उपलब्ध अनुदानका अतिरिक्त लाग्ने लागत म आफैले थप लगानी गरी वा अन्य श्रोत जुटाई निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेछु ।
- (९) पूनर्निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत दिइने अभिमुखिकरण तथा तालिम कार्यक्रममा म सहभागी हुनेछु ।
- (१०) मैले तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम प्लिन्थ तहसम्मको निर्माण सम्पन्न गरेको कुरा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५ अन्तर्गतको शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले तोकेको प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि मात्र पहिलो किस्ताको अनुदान रकमको बढीमा तीस प्रतिशतले हुने रकम प्राप्त गर्नेछु ।
- (११) मैले तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम छाना छाउने काम निर्माण गरेको कुरा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५ अन्तर्गतको शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले तोकेको प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि अनुदान रकमको बढीमा चालिस प्रतिशतले हुने रकम प्राप्त गर्नेछु ।
- (१२) मैले तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम सम्पूर्ण कार्य (शौचालय समेत) सम्पन्न गरेपछि भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५ अन्तर्गतको शहरी विकास तथा भवन कार्यालयले तोकेको प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि अन्तिम किस्ता बापतको अनुदान रकमको बढीमा तीस प्रतिशतले हुने रकम प्राप्त गर्नेछु ।
- (१३) मेरो घरको निर्माण कार्य तोकिएको गुणस्तर, मापदण्ड र प्रविधि अनुरूप नभएमा मेरो आफ्नो स्रोत, साधन र सामग्री प्रयोग गरी सुधार गर्न मञ्जुरी छ ।
- (१४) माथि उल्लेखित व्यहोरा ठिक साँचो हो । झुठ्ठा ठहरे प्रचलित कानून बमोजिम सहुंला बुझाउँला ।

(क) (लाभग्राही उपस्थित हुन नसकेको अवस्थामा निजको प्रतिनिधि)

संरक्षक/अधिकार-पत्र/मञ्जुरी प्राप्त व्यक्तिको नाम, थर:

स्थायी ठेगाना :

जिल्ला:, न.पा./गा.पा.:, वडा नं.:

गाउँ/टोल: नागरिकता प्र.नं.:

जारी भएको जिल्ला जारी मिति:/...../.....

जन्म मिति:/...../..... सम्पर्क फोन नं.:

बाजेको नाम, थर: बाबुको नाम, थर:

लाभग्राहीसँगको नाता: सम्पर्क फोन नं. :.....

लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको औठा छाप:

लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको हस्ताक्षरमिति:/...../.....

(ख) बैंक खाता विवरण (तोकिएको बैंकमा खाता खोलेकोमा विवरण उल्लेख गर्ने)

बैंक खाता नं.: खातावालाको नाम, थर:

बैंकको नाम: शाखा:.....

(ग) घर निर्माण हुने जग्गाको विवरण:

कित्ता नं. क्षेत्रफल (वर्गमिटर)

ठेगाना : जिल्ला, न.पा./गा.पा.:, वडा नं.:.....

तोकिएको मापदण्ड अनुसार आवास निर्माण गर्न सहमत छु ।

सम्झौताको पक्षहरु:

शहरी विकास तथा भवन कार्यालय वा
कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईको तर्फबाट

लाभग्राहीको तर्फबाट

कार्यालय प्रमुखको नाम:

लाभग्राहीको नाम:

ठेगाना :

ठेगाना:

दस्तखत:

दस्तखत:

मिति:

मिति:

साक्षी:

साक्षी:

(१) श्री

(१) श्री

(२) श्री

(२) श्री

कार्यालयको छाप

दायाँ	बायाँ